SIMEX, Barings ve piyasaların disiplini

Dr Alexander Ressos, TEP
Attorney-at-Law (Switzerland and Germany),
Solicitor (England & Wales and Hong Kong)
Of Counsel, KGP Legal LLC
alexander.ressos@kgplegal.com.sg
www.ressos.com.sg

26 Şubat 1995 Pazar günü, Londra'nın en eski yatırım bankası (merchant bank) Barings'e kayyımlar (administrators) atandı. Bankanın Singapur'daki vadeli işlemler bağlı ortaklığında çalışan bir işlemci, tüm grubun sermayesini aşan zararlar biriktirmişti.[1] Pozisyonlar, Singapur'un on bir yıl önce Asya'nın ilk finansal vadeli işlemler borsası olarak kurduğu Singapur Uluslararası Para Borsası'nda (Singapore International Monetary Exchange, SIMEX) oluşturulmuştu. 1995'in başında birkaç gün boyunca çöküşün borsaya ve şehrin türev ürünlerin güvenle işlem görebildiği bir yer olarak itibarına zarar verebileceği düşünüldü. Borsa yükümlülüklerini yerine getirdi, teminatlar ödendi ve piyasa işlem görmeye devam etti. Yine de bu olay finans merkezinin tarihindeki en bilinen olay hâline geldi. Singapur'un piyasalarını o günden bu yana düzenleme biçimini de şekillendirdi.

Bu bölüm, 1930'daki aracılar birliğinden bugünün borsada işlem gören Singapur Borsası'na kadar Singapur'un borsalarını inceliyor. İlk olarak, Singapur'un 1973'e kadar Malezya ile paylaştığı ve tarihine 1985 Pan-Electric krizi ile Malezya hisselerine yönelik tezgâhüstü piyasa üzerindeki anlaşmazlığın damgasını vurduğu menkul kıymetler borsasını ele alıyor. Ardından SIMEX'in kuruluşunu, Chicago Mercantile Exchange ile kurulan bağlantıyı ve Singapur'u Japon riskinin alınıp

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.

satıldığı bir merkez yapan Nikkei sözleşmesini anlatıyor. Üçüncü ve dördüncü kısımlar Barings'in çöküşünü ve Singapur'daki, Londra'daki ve daha geniş vadeli işlemler sektöründeki düzenleyicilerin tepkilerini yeniden kuruyor. Son kısım, iki borsanın 1999'da anonim şirkete dönüştürülüp birleştirilmesini, 2001 tarihli Menkul Kıymetler ve Vadeli İşlemler Kanunu'nu (Securities and Futures Act, SFA) ve MAS'ın 2024'ten bu yana yürüttüğü hisse senedi piyasası reformlarını izliyor.

Cenevre cildi, İsviçre'nin ilk menkul kıymetler borsası olan Bourse de Genève'in, müşterilerine yerleştirdikleri menkul kıymetler için örgütlü bir piyasaya ihtiyaç duyan bankacılar tarafından nasıl kurulduğunu anlatır. Bu borsanın 1990'larda ulusal bir elektronik piyasaya nasıl dahil edildiğini de kaydeder.[2] Aynı cilt, 1995 Barings çöküşünden, Cenevre'nin özel bankacılarına kişisel sorumluluğun iç kontrolleri işlemeyen bir kurumu korumadığını gösteren bir uyarı olarak söz eder.[3] Bu bölüm o hikâyeyi zararların yapıldığı yerden anlatıyor. Singapur'un Barings'e verdiği yanıtın kararlı bir kovuşturmayı, borsanın bütünlüğünün savunulmasını ve kamuyu aydınlatmaya ve piyasa disiplinine dayalı denetime doğru kademeli bir geçişi birleştirdiğini savunuyor. Bu yanıt, bir bütün olarak finans merkezinin düzenleyici anlayışı için bir model hâline geldi.

Temel noktalar

Singapur'un menkul kıymetler borsası, 1930'da kurulan bir aracılar birliğinden doğdu ve para birimlerinin karşılıklı değiştirilebilirliğinin sona erdiği 1973'e kadar Malezya ile paylaşıldı. Pan-Electric'in çöküşü, Singapur Menkul Kıymetler Borsası'nı 2–4 Aralık 1985 tarihleri arasında kapanmaya zorladı ve 1986 tarihli Menkul Kıymetler Sektörü Kanunu'nun (Securities Industry Act 1986) çıkarılmasına yol açtı. 1984'te Singapur Altın Borsası'ndan (Gold Exchange of Singapore) doğan SIMEX, Asya'nın ilk finansal vadeli işlemler borsasıydı ve başından itibaren karşılıklı mahsup sistemiyle Chicago Mercantile Exchange'e bağlıydı. 1995'te Barings Futures Singapore'un genel müdürü Nick Leeson, pozisyonlarının kapatılma maliyetiyle birlikte 827 milyon sterlinden 927 milyon sterline çıkan zararlara yol açtı ve Barings'i batırdı. SIMEX tüm yükümlülüklerini yerine getirdiği için piyasa sağlam kaldı. Çöküş ise Mayıs 1995'te Windsor'da vadeli işlemler düzenleyicilerinin uluslararası bir bildirisine zemin hazırladı. 1999'da menkul kıymetler ve vadeli

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.

işlemler borsaları anonim şirkete dönüştürülerek Singapur Borsası (SGX) çatısı altında birleştirildi. SGX kendi paylarını 2000'de borsaya kote etti ve bugün 2001 tarihli Menkul Kıymetler ve Vadeli İşlemler Kanunu çerçevesinde faaliyet göstermektedir.

Notlar

1. Reserve Bank of Australia, "Implications of the Barings Collapse for Bank Supervisors", *Reserve Bank of Australia Bulletin*, Kasım 1995, s. 1: "On 26 February 1995, administrators were appointed to manage the affairs of the Barings Group parent company"; bu atama "the discovery of massive trading losses incurred by Barings Futures Singapore (BFS)" üzerine yapıldı. ↩
2. Ressos, *Genève, place financière internationale*, partie D, chapitre II, section « La Bourse de Genève ». ↩
3. Ressos, *Genève, place financière internationale*, partie D, chapitre III (« Les banquiers privés : un statut, une responsabilité, une culture »), section « Les partnerships de Londres et de New York : une comparaison ». ↩

Disclaimer

This article is provided for general information only. It is based on publicly available sources as at its date of publication. These sources have not been independently verified against licences, regulatory registers or the records of the entities concerned. It is not legal, tax, financial or investment advice. Nor is it a recommendation to invest in, transact with or use the services of any entity mentioned. Law and regulation change frequently, so the content may be incomplete or outdated. To the fullest extent permitted by law, Dr Alexander Ressos and the publisher of SingaporeIQ exclude all liability for loss or damage arising from the use of or reliance on this article. Readers should obtain advice on their specific circumstances before acting or refraining from action.

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.

Names and trademarks of the entities discussed belong to their owners and are used for identification only. Their mention implies no endorsement, affiliation or allegation of wrongdoing. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. Corrections and updates: contact@ressos.com.

© 2026 Dr Alexander Ressos. This article may be quoted with attribution to SingaporeIQ (SingaporeIQ.com). Reproduction in full and any commercial use require prior written consent. The Legal Terms at https://singaporeiq.com/legal-terms apply.

Author contact: Dr Alexander Ressos, TEP · contact@ressos.com

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.